

Vooroordelen en maatschappelijke vrede

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا... ﴿١٣﴾
سورة الحجرات، ١٣/٤٩

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
"إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ؛ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ، وَلَا تَحَسَّسُوا،
وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابُرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا،
وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا."
البخاري، كتاب الأدب، ٥٨

Geliefde gelovigen!

Onze verheven godsdienst, de islam, is een religie die mensen niet uit elkaar drijft, maar juist samenbrengt; die niet vijandschap maar broederschap, en niet haat maar barmhartigheid centraal stelt.

Maatschappelijke vrede betekent niet alleen dat er geen oorlog of conflict is. Werkelijke vrede ontstaat wanneer mensen elkaar vertrouwen, rechtvaardigheid heerst, verschillen met respect worden benaderd en iedereen zich veilig voelt.

De opbouw van zo'n samenleving begint met wetten, maar kan alleen voortbestaan door een goede moraal. Een van de grootste vijanden van deze goede moraal is vooroordeel.

Beste broeders en zusters!

Een vooroordeel betekent dat wij over iemand oordelen zonder die persoon te kennen. Het betekent dat wij een mening vormen zonder eerst de waarheid te onderzoeken. Het is iemand beoordelen op basis van zijn naam, afkomst, taal, geloofsstroming, uiterlijk of de omgeving waarin hij leeft. De islam beoordeelt een mens echter niet op basis van dergelijke kenmerken, maar op basis van zijn goede karakter, godsbewustzijn (*taqwā*) en daden.

Vooroordelen vormen als het ware een sluier voor de waarheid. Zolang deze sluier niet wordt weggenomen, kan er geen volledige rechtvaardigheid ontstaan, kan de broederschap niet worden versterkt en kan maatschappelijke vrede niet duurzaam worden.

Beste aanwezigen!

Onze verheven Heer waarschuwt ons voor ongegronde vermoedens en zegt: "O mensen! Wij hebben jullie uit een man en een vrouw geschapen en Wij hebben jullie tot volkeren en stammen gemaakt, opdat jullie elkaar leren kennen."¹ Hiermee leert Allah ons dat onze verschillen een bron van barmhartigheid zijn en een aanleiding om elkaar te leren kennen.

Onze verschillen zijn tekenen van de macht en wijsheid van Allah. Ook het verschil in onze talen en huidskleuren behoort tot de tekenen van Zijn macht.²

Geliefde broeders en zusters!

Hoewel wij tegenwoordig leven in een tijd waarin informatie gemakkelijker toegankelijk is dan ooit, lijkt het tegelijkertijd steeds moeilijker te worden om elkaar werkelijk te begrijpen.

Ongefundeerde beweringen, vooroordelen en polariserende uitspraken die via sociale media, geschreven media en andere mediakanalen worden verspreid, kunnen het onderlinge vertrouwen tussen mensen beschadigen.

Iemand veroordelen zonder naar hem te luisteren, een hele groep verantwoordelijk houden voor de fouten van enkele personen of mensen buitensluiten omdat zij anders denken, tast de fundamenten van maatschappelijke vrede aan.

Bekrompenheid, fanatisme en taal die anderen buitensluit, bouwen onzichtbare muren tussen de harten van mensen. Een gelovige is echter niet iemand die muren bouwt, maar iemand die bruggen bouwt.

De Boodschapper van Allah (vzmh) zei: "Hoed jullie voor vermoedens, want vermoedens en ongegronde beschuldigingen behoren tot de meest onware uitspraken. Zoek niet naar de verborgen zaken van anderen, probeer hun tekortkomingen niet te achterhalen, wees niet jaloers op elkaar, koester geen haat tegen elkaar en keer elkaar niet de rug toe. O dienaren van Allah, wees broeders van elkaar."³ Het ware geloof bereikt zijn volmaaktheid door niet alleen onze aanbiddingen te verrichten, maar ook rekening te houden met de rechten van anderen en hun eer en waardigheid te beschermen.

Waardevolle moslims!

Maatschappelijke vrede wordt niet alleen versterkt door grote woorden en idealen, maar vooral door de kleine en oprechte inspanningen die wij in ons dagelijks leven leveren.

Een ander begroeten, een ruzie of gekwetstheid bijleggen, geduldig luisteren naar iemand die anders denkt, rechtvaardig blijven en mensen niet met vooroordelen maar met goede intenties benaderen: dit zijn allemaal fundamenten van een vreedzame samenleving.

Laten wij onze kinderen geen haat en verdeeldheid leren, maar rechtvaardigheid en barmhartigheid. Laten wij met onze burens, collega's en mensen uit verschillende culturen relaties opbouwen die gebaseerd zijn op wederzijds vertrouwen.

Want de samenleving die de islam voor ogen heeft, is geen samenleving waarin mensen bang zijn voor elkaar, maar een samenleving waarin mensen elkaar vertrouwen.

Moge onze Heer ons laten behoren tot Zijn dienaren die waarheid verkiezen boven vermoedens, wijsheid boven fanatisme, barmhartigheid boven woede en broederschap boven verdeeldheid. Amin.

¹ Surah al-Hoedjoerāt, 49:13

² Surah ar-Rūm, 30:22

³ Bukhārī, Adab, 58